

Egzamin dyplomowy – część teoretyczna, zagadnienia

Zasady przeprowadzania egzaminu dyplomowego są opisane w regulaminie egzaminu dyplomowego. Egzamin obejmuje:

- a) opis, analizę i ocenę krytyczną dzieła sztuki,
- b) prezentację wybranych przez ucznia zagadnień dotyczących współczesnych wydarzeń artystycznych,
- c) wiedzę z historii sztuki dziedziny związanej ze specjalnością, ze szczególnym uwzględnieniem zakresu specjalizacji

WYTYCZNE DO PYTANIA PIERWSZEGO (opis, analiza i krytyczna ocena dzieła sztuki):

Pytanie pierwsze jest ilustrowane. Pytanie obejmuje zakres wiedzy od prehistorii do sztuki XXI wieku. Uczeń może otrzymać do analizy dzieło malarskie, rzeźbiarskie lub dzieło architektoniczne. W tej części egzaminu sprawdzana jest umiejętność analizowania i opisu dzieła sztuki. W pytaniu tym nie jest obowiązkowe dokonanie identyfikacji dzieła poprzez podanie jego tytułu i nazwiska autora (ilustracja może być już opatrzona informacjami o autorze, tytule pracy oraz roku powstania obiektu), ale wskazanie cech typowych dla okresu lub środowiska artystycznego, w jakim dzieło powstało. Przy wypowiedzi oczekuje się od ucznia zastosowania specjalistycznej terminologii związanej z opisem dzieła, zbudowania logicznej wypowiedzi, wyciągnięcia wniosków związanych z analizą. Elementem analizy krytycznej powinna być konstruktywna, podparta argumentami próba oceny wartości dzieła. Opisując dzieło malarskie lub rzeźbiarskie należy:

- określić gatunek, jaki dzieło reprezentuje,
- opisać, co dzieło przedstawia, zaczynając od rzeczy najbardziej istotnych, dochodząc do szczegółów,
- rozpoznać temat,
- wyjaśnić symbolikę dzieła.

Kolejność opisu poszczególnych komponentów dzieła sztuki zależy od ucznia, poniżej przedstawiono wybrane możliwości zastosowania schematów opisu:

I. ANALIZA MALARSTWA

A. KOMPOZYCJA

- kształt pola obrazowego / format obrazu (prostokąt poziomy, pionowy / tondo, owal, prostokąt zbliżony do kwadratu, kwadrat)
- kompozycja jedno- lub wielofiguralna (ułożenie przedmiotów i postaci względem siebie), plan amerykański
- kompozycja otwarta lub zamknięta
- kompozycja zwarta lub luźna
- kompozycja diagonalna (opartą na przewadze skosów, z ograniczeniem pionów i poziomów; akcentowana np. kolorem, światłocieniem, jednym z elementów przedstawionych) / przewaga kierunków diagonalnych, kompozycja dwudiagonalna
- kompozycja horyzontalna (często z zastosowaniem izokefalizmu) / przewaga kierunków horyzontalnych
- kompozycja wertykalna (wydobywa kierunki pionowe) / przewaga kierunków wertykalnych
- kompozycja architektoniczna (podkreślone pion i poziomy) / stereometryczna (geometryczna, syntetyczna, odrzucająca perspektywę – kubizm, Cezanne)
- równowaga kierunków (np. diagonalnych i horyzontalnych)
- kompozycja dynamiczna lub statyczna
- figura piramidalna (kompozycja oparta na trójkącie)
- symetria lub asymetria
- plany (kompozycja jednoplanowa lub wieloplanowa, plany wyodrębnione lub nie, perspektywa - jaka?, kompozycja pasowa lub układ kulisowy)
- centrum lub dominanta kompozycyjna (wyraźne centrum – co nim jest?, czy centrum kompozycyjne jest zarazem zgodne z centrum treściowym, np. w Ostatniej Wieczerzy da Vinci, czy kompozycja podkreśla tematykę)
- horyzont (wyraźnie zaznaczony, nieokreślony, obniżony, podwyższony)
- ruch odśrodkowy, dośrodkowy lub wielokierunkowy
- bliski/daleki kadr
- perspektywa (odrzutowana, kulisowa, zbieżna / linearna / geometryczna, malarska (barwna), powietrzna, hieratyczna (intencjonalna), ptasia, żabia, odwrócona, intuicyjna, (pre)kubistyczna, poliperspektywa)
- pojęcia: izokefalizm, symultanizm, hiperbola, tektoniczność

B. ŚWIATŁOCIEŃ

- źródło światła widoczne lub niewidoczne, padające spoza obrazu
- źródło światła naturalne / sztuczne / trudne do określenia
- źródło światła rozproszone / punktowe / skupione
- źródło światła wyraziste lub mało znaczące
- źródło światła modelujące formy głęboko lub pobieżnie, lekko ją podkreślając
- światło ciepłe / chłodne
- światłocień umowny
- światłocień konsekwentny
- kierunek padania światła podkreślony formą (np. fakturą, duktem pędzla) lub niezależny
- pojęcia: sfumato, nokturn, luminizm, *maniera tenebrosa* (*moduł tenebroso*, *maniera tenebrosa*), *contre soleil*, *contra luce*, Lumen Dei
- refleksy światła (bliki)
- linearyzm lub malarskość
- płaszczyznowość lub głębia
- najjaśniejszy i najciemniejszy punkt (jeśli istnieją)
- alternacja planów świetlnych (naprzemiennność jasnych i ciemnych)
- synteza światła i barwy

C. KOLORYSTYKA

- szeroka lub wąska gama barwna
- jeśli gama jest szeroka, ale w obrazie występuje zdecydowana przewaga barw chłodnych lub ciepłych – należy to zaznaczyć
- barwy dźwięczne lub stonowane
- barwy pastelowe
- barwy czyste lub złamane
- określenie dominanty kolorystycznej / akcentu barwnego
- nazwy barw
- repetycja barwna
- alternacja barwna
- barwy abstrakcyjne
- kolor autonomiczny (abstrakcyjny)
- barwy chromatyczne
- zróżnicowanie kolorystyczne ciał kobiet i mężczyzn (jeśli jest)

- kontrasty (walorowe / tonalne), temperaturowe, barw dopełniających, symultaniczne)
- czy plamy barwne są zróżnicowane wg tradycyjnych reguł perspektywy malarskiej (bliżej ciepłe tony, dalej chłodniejsze, na trzecim planie najchłodniejsze)?
- pojęcia: kolor lokalny, autonomia kolorystyczna światła i cienia, dywizjonizm, pointylizm, koloryzm, relatywizm barwny / barwy relatywne, monochromatyzm, dechromatyzacja, *mordibezza*

D. ŚRODKI EKSPRESJI I WYRAZ DZIEŁA

Tu opisujemy nastrój dzieła, emocje, dominujące środki formalne, stosunek malarza do rzeczywistości. Jeżeli występują, to w dziele malarskim należy zauważyć następujące elementy:

- linia (kontur)
- światło
- faktura
- studyjny rysunek wypełniony kolorem
- iluzja rzeczywistości lub jej brak (dekoracyjność, wpływy, synteza, symbolika)
- plama barwna, określona barwa
- prymat koloru nad innymi środkami budowy obrazu
- sposób podkreślenia formy
- idealizm / realizm / deformacja / fotograficzność
- gestykulacja i mimika (powściągliwa, gwałtowna...)
- wrażenie harmonii lub konfliktu
- umiar w wyrażaniu emocji lub eksponowanie emocji, interakcje między postaciami
- przy akcji: erotyka stonowana lub obraz nasycony erotyką
- przy akcji: ciało idealizowane lub naturalne lub bujne kształty lub realizm w ukazaniu ciała, kracjonim (Bosch, nie opieranie się na rzeczywistości)
- pojęcia: *manière lisse* (wygładzenie faktury), laserunek, impast, *maniera abbreviada*, efekt repoussoir

II. ANALIZA RZEŻBY

A. TECHNIKA

- rzeźba pełna, relief
- relief płaski (płaskoryt, *bas-relief*)
- relief wypukły (*haut-relief*)
- relief wklęsły

B. MATERIAŁ

Kamień, drewno, metal (odlew: brąz, aluminium), inne (kość słoniowa, róg, tworzywa sztuczne, tkanina), techniki mieszane (asamblaż, ambalaż, instalacje, przedmioty gotowe, environment, abakalia); rzeźba może być polichromowana, złożona, patynowana

C. FUNKCJA I PRZEZNACZENIE

rzeźba dekoracyjna, portretowa, architektoniczna (tympanon, kariatyda), kultowa, rzeźba kommemoratywna, pomnikowa, nagrobna (sepulkralna), plenerowa

D. TEMATYKA

- rzeźba przedstawiająca
 - antropomorficzna: pełnopostaciowa, popiersie (biust), głowa
 - zoomorficzna
 - floralia
- rzeźba abstrakcyjna: geometryczna, niegeometryczna (w tym organiczna)

E. OPIS I CECHY KOMPOZYCJI

Kompozycja może być

- otwarta - zamknięta
- zwarta - luźna
- jedno - wielopłaszczyznowa
- statyczna - dynamiczna
- geometryczna - swobodna
- symetryczna - asymetryczna
- diagonalna – horyzontalna - wertykalna
- abstrakcyjna – realistyczna
- dośrodkowa - odśrodkowa
- z centrum lub dominantą – lub ich brakiem

- oparta na kontrastach (brył, faktury, światła i cienia, kierunków, statyki i ruchu itp.)
- przy reliefie należy dodatkowo uwzględnić cechy kompozycji dwuwymiarowej (plany, perspektywa,)
- pojęcia: *figura serpentinata*, *horror vacui*, *amor vacui*, izokefalizm, prawo ram

F. BRYŁA

- zwarta - rozczłonkowana
- prosta - złożona
- o kształcie obłym, organicznym – graniastym, kubicznym (kształt zbliżony do ..., widoczne nawiązania do ..., w bryle są czytelne formy ...)
- pełna - ażurowa
- światłocień
- kontur bryły: jasny, czytelny – rozmyty, rozproszony, rozedrgany

G. FAKTURA

Faktura jest zależna min. od surowca oraz sposobu jego obróbki, stopnia wypolerowania, użytych narzędzi. Powierzchnia może być:

- wklęsła - wypukła
- gładka – szorstka, chropowata
- jednolita – urozmaicona, zmienna
- naturalna – polichromowana / szklwiona
- pojęcia: efekt akademickiego *fini*, rzeźba impresjonistyczna, szrafowanie

H. ŚRODKI WYRAZU / EKSPRESJA

- realizm - abstrakcja
- idealizm przedstawienia
- iluzyjność
- narracyjność
- portretowość, psychologiczna charakterystyka modelu
- ekspresja
- deformacja
- stylizacja (dekoracyjność, ornamentalizm)
- bryła syntetyczna (sumaryczna)
- impresjonizm (szkicowość)
- symbolizm przedstawienia (ewentualne atrybuty)

- dynamika – statyka
- kontrasty - harmonia
- kolorystyka (w przypadku rzeźby polichromowanej)
- mimika, gesty, układ postaci
- nastrój dzieła rzeźbiarskiego: rzeźba silnie ekspresyjna, budząca wrażenie niepokoju, dysharmonii, pustki, melancholii, chaosu, dynamiki, nierównowagi, rzeźba przywołująca skojarzenia z ... (ze śmiercią, z zagładą, mitem arkadyjskim), rzeźba klasyczna, budząca wrażenie statyczności, harmonii, porządku, równowagi

III. ANALIZA ARCHITEKTURY SAKRALNEJ

A. Informacje podstawowe

- styl
- materiał budowlany (kamień, kamień i cegła, cegła, cegła otynkowana, detal architektoniczny – stiuk, gips, kamień, terakota, marmur, cegła glazurowana)

B. Rzut i plan

- plan podłużny – prostokąta, krzyża łacińskiego
- plan centralny – koło, elipsa, kwadrat, wielobok, krzyż grecki, owal, czteroliść (rzut treflowy)
- część ołtarzowa (chór wschodni): absyda; prezbiterium → wydłużone lub krótkie, zamknięte prosto, absydą, wielobocznie lub poligonalnie, otoczone obejściem (ambitem), z zakrystią, skarbcem, kaplicami, wieżami, kryptą
- korpus : ilu nawowy (1 – salowy, 2, 3, 5 nawowy), czy oddzielony jest od chóru wschodniego transeptem (nawą poprzeczną), otoczony kaplicami, wzbogacony kruchtami, w których umieszczone są boczne wejścia
- ramiona transeptu płytkie, niewiele wystające poza linię muru lub głębokie
- fasada frontowa (zachodnia): bezwieżowa lub wieżowa (2 lub 1, wieża z boku, pośrodku, wtopiona w korpus czy do niego dostawiona, poprzedzona atrium, narteksem, kruchtą, portykiem (wgłębny, wysunięty, pozorny), chórem zachodnim itp.

C. Bryła i konstrukcja

- układ przestrzenny: bazylika, hala, pseudobazylika (pseudohala)

- elementy wieńczące: wieża, sygnaturka, kopuła (zwykle na skrzyżowaniu nawy głównej z transeptem lub powyżej łuku tęczowego czyli w miejscu styku korpusu z prezbiterium)
- charakterystyczna dla ... (tu wpisać epokę)
- dominujące elementy wertykalne lub horyzontalne
- konstrukcja oparta na systemie szkieletowym (filary lub kolumny dźwigają sklepienie)
- podziały ramowe: porządki architektoniczne: dorycki, toskański, joński, koryncki, kompozytowy, spiętrzony, wielki
- podziały pionowe (kolumna, $\frac{3}{4}$, pół i ćwierćkolumna, kolumnienka, słuźka, filar międzyścierzowy lub wiązkowy, pilaster, lizena, skarpa, kariatyda, kanefora, atlant, herma)
- podziały poziome: fryzy, gzymsy
- zwieńczenia: szczyty (frontony), attyki
- inne: nisze, wnęki, płyciny, edikule, blenda, laskowanie
- konstrukcja dachu: otwarta więźba dachowa, strop belkowy lub kasetonowy, kopuła (na bębnie, z latarnią, na pendentywie), sklepienia

D. Dekoracja

- bogata lub skromna
- rzeźbiarska: rzeźba pełnoplastyczna, reliefowa (płaskorzeźba), sztukaterie, ornamentyka (arabeska, groteska, panoplia, bukranion, meander, ornament okuciowy, rollwerkowy, małżowinowo-chrząstkowy, lambrekin, kratka regencyjna, wstęgowo-cęgowy, kandelabrowy, kimation joński, wole oczy, ząbkowanie, astragal, rozeta, palmeta, maskaron, rocaille, kartusz, medalion, akant, plecionka i inne, żabka, wimperga, obelisk, archiwolta, arkatura, putto, amorek, uskrzydłona główka anielska, płonący wazon, feston itp.
- malarska: malarstwo ścienne, iluzjonistyczne, ramowe (prawo ram), witraż, mozaika
- rodzaje okien: biforium, tryforium, rozeta, okulus, okno balkonowe (porte-fênêtre), wole oko, lukarna; wypełnienie okien: maswerk, oprawa okien: np. opaski, pilastry, naczółki / frontoniki

IV. ANALIZA ARCHITEKTURY ŚWIECKIEJ

A. Informacje podstawowe

- styl
- materiał budowlany (kamień, kamień i cegła, cegła, cegła otynkowana, detal architektoniczny – stiuk, gips, kamień, terakota, marmur, cegła glazurowana)

B. Rzut i plan

- plan zbliżony do figury geometrycznej: prostokąta, kwadratu, trójkąta
- plan zbliżony do litery alfabetu łacińskiego: T, L, F, odwróconego E
- budynek wzbogacony o dostawione do głównego korpusu:
 - skrzydła: w jaki sposób ustawione względem korpusu:
 - a) układ otwarty, np. podkowy,
 - b) układ zamknięty, np. z wewnętrznym dziedzińcem
 - pawilony, alkierze
 - wieże (wieże alkierzowe, na jakim planie)
 - oficyny (w jaki sposób połączone z korpusem, wolnostojące czy powiązane prostą lub ćwierćkolistą galerią lub kolumnadą)
- elementy architektoniczne (ryzality - środkowe, boczne, narożne i pozorne, portyki - dostawione, wgłębne lub pozorne, ganek, schody, taras)

C. Bryła i konstrukcja

- liczba kondygnacji: mezzanino (półpięterko), suterena, facjatka
- zwieńczenia: dachy (dwuspadowe, czteropołaciowe, namiotowe, pogrążone, mansardowe), hełmy, kopuły, attyki, belwedery, szczyty
- elewacje:
 - a) elementy urozmaicające fasady budynku: loggie, wykusze, balkony, werandy, podcienia, krużganki
 - b) podziały ramowe: porządki architektoniczne, motywy łuku triumfalnego
 - c) podziały pionowe (kolumna, $\frac{3}{4}$, pół i ćwierćkolumna, kolumnienka, słuźka, filar (międzyościeżowy lub wiązkowy, skarpa, słup, pilaster, lizena, kariatyda, kanefora, atlant, herma)
 - d) podziały poziome (fryzy, gzymsy cokołowe, kordonowe, podokienne lub wieńczące, boniowanie, rustyka)
 - e) inne: nisze, wnęki, płyciny, edikule, blenda, laskowanie
- rodzaje okien: biforium, tryforium, rozeta, okulus, okno balkonowe (porte-fênetre), wole oko, lukarna; wypełnienie okien: maswerk, oprawa okien: np. opaski, pilastry, naczółki / frontoniki

D. Wnętrza

- rozmieszczenie pomieszczeń (westybul, sień, sala balowa, gabinet, salon, jadalnia, antykamera, antresola, alkowa, buduar, galeria, klatki schodowe)
- układ apartamentowy

- układ amfiladowy
- konstrukcja dachu: otwarta więźba dachowa, strop belkowy lub kasetonowy, kopuła, sklepienia

E. Dekoracja

- bogata lub skromna
- rzeźbiarska: rzeźba pełnoplastyczna, reliefowa (płaskorzeźba), sztukaterie, ornamentyka (arabeska, groteska, panoplia, bukranion, meander, ornament okuciowy, rollwerkowy, małżowinowo-chrząstkowy, lambrekin, kratka regencyjna, wstęgowo-cęgowy, kandelabrowy, kimation joński, wole oczy, ząbkowanie, astragal, rozeta, palmeta, maskaron, rocaille, kartusz, medalion, akant, plecionka i inne, żabka, wimperga, obelisk, archiwolta, arkatura, putto, amorek, uskrzydłona główka anielska, płonący wazon, feston itp.
- malarska: malarstwo ścienne, iluzjonistyczne, ramowe (prawo ram), witraż, mozaika, plafon, faseta, panneau (supraporta), sgraffito

WYTYCZNE DO PYTANIA DRUGIEGO (prezentacja wybranych przez ucznia zagadnień dotyczących współczesnych wydarzeń artystycznych):

Pytanie drugie dotyczy współczesnych wydarzeń artystycznych. Celem zadania jest wykazanie się zainteresowaniem współczesnymi wydarzeniami artystycznymi. W ocenie tego zadania uwzględnia się przede wszystkim zaangażowanie ucznia w przygotowanie zagadnienia, umiejętność posługiwania się terminologią plastyczną, umiejętność opisu i analizy krytycznej wydarzenia lub zjawiska, jak również trafność przytoczonych przykładów.

Wydarzeniem artystycznym może być każda impreza kulturalna związana ze sztukami wizualnymi np.: wernisaż, finisaż, festiwal filmowy, festiwal muzyki poważnej, konkurs plastyczny, muzyczny, filmowy, architektoniczny, spotkanie dyskusyjne z pisarzami, poetami, artystami, przegląd sztuki (biennale, triennale) np. performansu, fotografii, grafiki, rzeźby, plakatu, sztuki wideo.

Przygotowując się do odpowiedzi na pytanie drugie uczeń może odwołać się do informacji z magazynów i czasopism poświęconych współczesnemu dizajnowi, grafice, fotografii, do wiadomości zaczerpniętych ze stron internetowych lub do własnych doświadczeń wynikających z udziału w życiu kulturalnym. W terminie wyznaczonym przez nauczycieli historii sztuki wybrany temat należy zgłosić, a następnie napisać konspekt wypowiedzi ustnej i oddać go nauczycielowi.

WYTYCZNE DO PYTANIA TRZECIEGO (wiedza z historii sztuki dziedziny związanej ze specjalnością, ze szczególnym uwzględnieniem zakresu specjalizacji):

Pytanie trzecie sprawdza zakres wiedzy z historii sztuki w powiązaniu ze specjalnością i specjalizacją wybraną przez ucznia. Uczeń tworzy wypowiedź na podstawie samodzielnie dobranych przykładów i argumentuje je. Pytanie może być ilustrowane, ale ostateczny wybór dzieł, które posłużą do omówienia problemu jest dobrowolny i zależy wyłącznie od ucznia.

Zagadnienia dla specjalności: Formy użytkowe, specjalizacje: ceramika, metaloplastyka, snycerstwo

1. Europejska rzeźba prehistoryczna.
2. Funkcja i forma artystyczna rzeźby w starożytnym Egipcie. Analiza przykładów rzeźby pełnej i reliefu.
3. Porównanie kanonu w rzeźbie starożytnego Egiptu i w starożytnej Grecji.
4. Partenon jako świątynia rzeźbiarzy. Analiza przykładów rzeźby pełnej i reliefów.
5. Charakterystyka rzeźby greckiej w okresie archaicznym – tematyka, funkcja i forma artystyczna.
6. Charakterystyka rzeźby greckiej w okresie klasycznym – tematyka, funkcja i forma artystyczna.
7. Charakterystyka rzeźby greckiej w okresie hellenistycznym – tematyka, funkcja i forma artystyczna.
8. Charakterystyka malarstwa wazowego oraz typów naczyń w starożytnej Grecji.
9. Toreutyka etruska – analiza wybranych dzieł.
10. Charakterystyka rzeźby w starożytnym Rzymie. Analiza przykładów rzeźby pełnej i reliefów.
11. Kamienna rzeźba romańska w Europie Zachodniej - tematyka, funkcja i forma artystyczna.
12. Kamienna rzeźba romańska w Polsce - tematyka, funkcja i forma artystyczna.
13. Gotycka rzeźba w Europie Zachodniej – główne nurty i ewolucja.
14. Gotycka rzeźba w Polsce – charakterystyka dzieł z uwzględnieniem podstawowych motywów ikonograficznych oraz twórczości Wita Stwosza.
15. Charakterystyka rzeźby okresu quattrociento.
16. Życie i twórczość rzeźbiarska Michała Anioła.
17. Charakterystyka rzeźby polskiej w okresie renesansu – snycerstwo, detal rzeźbiarski, plastyka sepulkralna.
18. Życie i twórczość rzeźbiarska Gianlorenza Berniniego.

19. Charakterystyka rzeźby klasycystycznej - tematyka, funkcja i forma artystyczna.
20. Życie i twórczość rzeźbiarska Augusta Rodina.
21. Charakterystyka rzeźby kubistycznej i futurystycznej na wybranych przykładach.
22. *Ready mades* i nowe koncepcje przedmiotu w sztuce dadaizmu.
23. Rzeźba konstruktywistyczna w Związku Radzieckim i w Polsce na wybranych przykładach.
24. Twórczość rzeźbiarska Henry'ego Moore'a, Constantina Brâncușiego i Alberto Giacomettiego.
25. Pojęcia: *instalacja, asamblaż, ambalaż, environment, abakanalia* na wybranych przykładach.
26. Wykorzystanie ceramiki jako tworzywa rzeźbiarskiego na przestrzeni wieków.
27. Wykorzystanie terakoty jako tworzywa rzeźbiarskiego na przestrzeni wieków.
28. Wykorzystanie porcelany jako tworzywa rzeźbiarskiego na przestrzeni wieków.
29. Wykorzystanie stali w drugiej połowie XIX wieku – analiza elementów wystroju wnętrza oraz architektury inżynierskiej.
30. Wybrane sylwetki polskich rzeźbiarzy 2 połowy XX wieku.

Zagadnienia dla specjalności reklama wizualna

1. Relacje motywów malarskich i kompozycji w malarstwie jaskiniowym.
2. Sposoby przedstawiania świata w malarstwie starożytnego Egiptu.
3. Forma i funkcja steli w Mezopotamii na wybranych przykładach.
4. Forma i funkcja reliefu w architekturze starożytnego Rzymu.
5. Funkcja i forma mozaik bizantyjskich na wybranych przykładach.
6. Litera w inskrypcjach antycznych.
7. Relacje pisma i obrazu w iluminowanych manuskryptach (np.: Book of Kells, Book of Durrow, Bardzo bogate godzinki księcia de Berry).
8. Perspektywa odwrócona w ikonach.
9. Funkcja i forma inskrypcji i banderol w malarstwie gotyckim.
10. Funkcje wykorzystania techniki *en grisaille* w malarstwie.
11. Malarstwo kolorystów weneckich.
12. Znaczenie perspektywy w renesansowym malarstwie.
13. Iluzjonizm barokowych fresków.
14. Symbolika wanitatywna w twórczości malarskiej XVII wieku.
15. Barokowy portret trumienny – forma i funkcja.
16. Rola wyrazistego konturu w malarstwie XIX i XX wieku.
17. Kolor i forma w plakatach Henri de Toulouse-Lautreca.

18. Grafika użytkowa secesji (np.: A. Mucha, S. Wyspiański, L. Wyczółkowski, A. Beardsley)
19. Ekspresja koloru w fowizmie.
20. Malarstwo francuskiego symbolizmu.
21. Forma i kolor w twórczości ekspresjonistów niemieckich.
22. Twórczość Wassily'ego Kandinsky'ego i jego poglądy na formę dzieła sztuki.
23. Plakat i działania reklamowe w twórczości polskich konstruktywistów. Działalność Biura Reklamy-Mechano.
24. Propaganda w sztuce konstruktywistów w Związku Radzieckim: plakaty i agitpójazdy.
25. Założenia i wybitne realizacje związane z Bauhausem.
26. Środki artystyczne w malarstwie *optical art*.
27. Założenia pop artu na przykładach prac graficznych i inspirowanych grafiką.
28. Polska szkoła plakatu – przedstawiciele, realizacje, wystawy.
29. Książka futurystyczna: projekty nowej typografii i składu - F. Depero.
30. Nowa typografia – Władysław Strzemiński i zasady druku funkcjonalnego.
31. Relacje znaku plastycznego i litery w polskim plakacie teatralnym i filmowym na wybranych przykładach z XX i XXI wieku.
32. Nurt reklamy szokującej (np.: O. Toscani).
33. Metody budowania wizerunku artysty od średniowiecza do nowożytności (system cechowy, różnorodne formy mecenatu, status nadwornego artysty, status kierownika królewskiej akademii, status profesora akademii sztuk pięknych).

ZAGADNIENIA DLA SPECJALNOŚCI FOTOGRAFIA

1. Kompozycja obrazu na przykładzie złotego podziału w dziełach sztuk plastycznych.
2. Zjawisko korekty optycznej na wybranych przykładach architektury starożytnej Grecji.
3. Sposoby uzyskiwania iluzji przestrzeni w malarstwie pompejańskim.
4. Perspektywa rzędowa i kulisowa jako sposoby uzyskania przestrzeni na wybranych przykładach dzieł sztuki.
5. Perspektywa linearna na wybranych przykładach malarstwa renesansowego (np.: Masaccio, P. della Francesca, P. Uccello).
6. Zagadnienie głębi w malarstwie Leonarda da Vinci.
7. Operowanie światłem w drzeworytach i miedziorytach Albrechta Dürera.
8. Naśladowanie natury jej i przetwarzanie na wybranych przykładach dzieł malarzy manieryzmu. *Capriccio* i *bizarro*.
9. *Camera obscura* w malarstwie Jana Vermeera.

10. Natura w twórczości pejzażystów holenderskich.
11. Luminizm w twórczości Caravaggia i *caravaggionistów*.
12. Malarstwo B. Belotta (Canaletto).
13. Portret i jego rodzaje w twórczości artystów nowożytnych (popiersie, portret całopostaciowy, portret reprezentacyjny, psychologiczny, werystyczny, romantyczny).
14. Pejzaż w twórczości malarzy tzw. „szkoły z Barbizon”.
15. Malarstwo Bractwa Prerafaelitów.
16. Pejzaż w malarstwie romantycznym.
17. Realizm w malarstwie XIX wieku.
18. Fotografia jako źródło inspiracji impresjonizmu francuskiego.
19. Motyw Madonny z Dzieciątkiem na wybranych przykładach malarstwa nowożytnego.
20. Próby rejestracji ruchu na wybranych przykładach malarstwa (np.: M. Duchamp, B. Riley, J. R. Soto).
21. Kinetizm w rzeźbie i malarstwie.
22. Surrealizm w malarstwie i filmie na wybranych przykładach.
23. Malarstwo S. Witkacego na wybranych przykładach.
24. Fotograficzna twórczość dadaistów na wybranych przykładach (np.: Man Ray, M. Duchami).
25. Związki fotografii z hiperrealizmem w malarstwie XX wieku.
26. Związki sztuki konceptualnej z fotografią na wybranych przykładach (dzieło sztuki w postaci dokumentacji fotograficznej po przeprowadzonym działaniu, dokument fotograficzny w roli dzieła sztuki).
27. *Land art* i *environmental art* na wybranych przykładach.
28. Ekspresja artystyczna poprzez performans: M. Abramović i Ulay, T. Kantor, Z. Warpechowski, J. Beuys.
29. Film wideo jako integralna część wypowiedzi artystycznej (np.: K. Kozyra „Piramida zwierząt”, B. Wiola, N. J. Paik).
30. Intermedialność na przykładzie działalności artystów związanych z Fluxusem.

Zagadnienia dla specjalności: Formy użytkowe, specjalizacja: dekorowanie wnętrz, aranżacja przestrzeni

1. Świątynia w starożytnym Egipcie jako próba wyrażenia potęgi władcy.
2. Idea budowy grobowca w starożytnym Egipcie, jego forma architektoniczna i dekoracja.
3. Świątynia antyczna w Grecji – typowy plan, bryła i wystrój.
4. Świątynia antyczna w Rzymie – typowy plan, bryła i wystrój.

5. Dom i insula jako odbicie stosunków w społeczeństwie rzymskim.
6. Budynek kościoła romańskiego jako *Biblia pauperum*.
7. Katedra gotycka jako próba wyrażenia ideologii średniowiecznej.
8. Charakterystyka wnętrza renesansowego na przykładzie wybranej realizacji o charakterze świeckim.
9. Wybrane renesansowe kaplice przykościelne – bryła i wystój.
10. Mauzoleum jako przykład budowli o charakterze sepulkralnym, funkcja i dekoracja.
11. Ratusz (dekoracja fasady i wnętrza) jako obiekt wyrażający idee sprawowania władzy świeckiej w mieście.
12. Fasada manierystyczna jako wyraz autopromocji miasta na przykładzie Wielkiej Zbrojowni w Gdańsku.
13. Pałac w Wilanowie (dekoracja fasad i wnętrz) jako przykład na budowlę o charakterze propagandowym.
14. *Castrum doloris* i *theatrum funebris* w barokowej Polsce.
15. Idea *Gesamtkunstwerk* w twórczości Berniniego.
16. Wystrój budowli świeckiej i sakralnej na przykładzie dzieła rokokowego.
17. Klasycystyczne wnętrza Zamku Królewskiego w Warszawie.
18. Dzieło malarskie jako źródło wiedzy o wystroju wnętrz w poszczególnych epokach (malarstwo niderlandzkie przełomu gotyku i renesansu, wizerunki Napoleona Davida, „Modne małżeństwo” Hogarta i inne).
19. Idea *Gesamtkunstwerk* w działach Gaudiego.
20. Nowe formy budowli użytkowych w XIX wieku (muzeum, dworzec, teatr operowy).
21. Wybrane realizacje architektoniczne pełniące rolę muzeów.
22. Wybrane rozwiązania miast idealnych.
23. Architektura ekspresjonistyczna.
24. Założenia neoplastycyzmu w architekturze i wystroju wnętrz.
25. nurt organiczny w architekturze XX wieku – wybrane projekty.
26. Nurt konstruktywny w architekturze XX wieku – wybrane projekty.
27. Styl art-deco w architekturze i wystroju wnętrz.
28. Postmodernizm i jego nurty (dekonstruktywizm, high-tech) w architekturze i wystroju wnętrz.
29. Inspiracja naturą w dziełach architektury XIX-XXI wieku.
30. Pojęcie funkcjonalizmu w projektowaniu architektury XX i XXI wieku.